

Dyrevelferd – et konkurransefortrinn i norsk landbruk?

Kristian Ellingsen, Veterinærinstituttet
kristian.ellingsen@vetinst.no

Dyrevelferd som konkurransefortrinn er ingen ny tanke. Internasjonalt har dette vært brukt i en årrekke, for eksempel gjennom å merke matvarer med «Certified humane», «Animal welfare approved» eller «RSPCA asserted». I Norge har vi ingen offisiell dyrevelferdsmerking av kjøtt- eller kjøttprodukter. Allikevel frontes dyrevelferden gjennom produsenters nettsider og gjennom merkevarebygging.

Hos forbrukeren – både den nasjonale og internasjonale – har interessen rundt dyrevelferd økt de siste årene. Denne bevisstheten kombinert med god økonomi og et ønske om å kjøpe produkter som kommer fra dyr som har hatt et godt liv, legger forholdene til rette for å bruke dyrevelferd som salgsargument. I Norge har vi liten tradisjon i å bruke vår forbrukermakt til å bedre forhold ved dyrehold og matvareproduksjon. Dyrevelferd oppfattes gjerne som et kollektivt gode og vi stoler på at myndighetene – gjennom lovverk og forvaltning – går god for på at dyrevelferdsnivået er godt nok. I andre land – både i Europa, Amerika og Asia – er lovverket svakere, men forbrukerne mer innstilt på å påvirke produsenter og butikkjeder til bedre produksjonsforhold.

Hva er så dyrevelferdsfortrinnene i norsk landbruk?

Jo, først og fremst har vi en gjennomgående god dyrehelse. Mange sykdommer som for eksempel salmonella er endemiske i andre land, men finnes knapt i Norge. Skulle de dukke opp, har vi programmer for å overvåke og bekjempe dem. Norge har også lav forekomst av resistente bakterier som MRSA og er verdensledende i lavt antibiotikaforbruk. Norge har også et mindre industrialisert landbruk enn de fleste andre land. Gårdene er ofte mindre og spredt utover landet, og antall dyr – og dermed også smittepresset – er lavere. Norge har gjennomgående strengere regelverk for hold av dyr enn resten av verden. Eksempler på dette er forbud mot fiksering av purker, mer plass (lavere tetthet) for dyrene og beitekrav for storfe. Vi har også krav om bedøvelse og smertebehandling ved inngrep som kastrering og avhorning og forbud mot andre smertefulle inngrep som rutinemessig utføres i utlandet som halekuppering og nebbtrimming.

Det koster å holde dyr på en måte som ivaretar god dyrevelferd. Dette har vi kunnskap om, klima og miljømessige forutsetninger for og et regelverk som ivaretar i Norge. Med andre ord verken kan eller skal vårt landbruk konkurrere på pris internasjonalt. Høy dyrevelferd er et norsk konkurransefortrinn i seg selv.